



PREZES

REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 1 kwietnia 2020 r.

Znak: WK-611/6/4/19/20

Pani
Anna Paleczek-Szumlas
Dyrektor
Miejskiej Galerii Sztuki
w Częstochowie

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 19 grudnia 2019 r. do 15 stycznia 2020 r. kontrolę problemową w zakresie gospodarki finansowej **Miejskiej Galerii Sztuki w Częstochowie**, za okres od 1 stycznia 2016 r. do 15 stycznia 2020 r. Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli podpisanym 4 lutego 2020 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2137).

W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- *W 2019 r. nieprawidłowo sporządzono bilans Miejskiej Galerii Sztuki w Częstochowie według stanu na 31 grudnia 2018 r., co polegało na wykazaniu w bilansie danych niezgodnych z ewidencją księgową. Powyższym naruszono art. 4 ust. 2, art. 46 ust. 1, art. 46 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.), zgodnie z którymi zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną. W bilansie wykazuje się stany aktywów i pasywów na dzień kończący bieżący i poprzedni rok obrotowy. Wykazana w aktywach bilansu wartość poszczególnych grup składników aktywów wynika z ich wartości księgowej, skorygowanej o dotychczas dokonane odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe oraz odpisy aktualizujące.*

Powyższe dotyczyło następujących pozycji bilansu:

- *Aktywa:*

- *poz. II.1.c) Środki trwałe – urządzenia techniczne i maszyny: w bilansie wykazano wartość 288.727,06 zł, natomiast z ksiąg rachunkowych wynikała wartość 295.466,24 zł*

(saldo konta 010-3 – Środki trwałe pomniejszone o saldo konta 071-3 – Umorzenie środków trwałych - urządzenia techniczne i maszyny). Różnica pomiędzy wartością środków trwałych w grupie „Urządzenia techniczne i maszyny” wykazaną w bilansie a wartością wynikającą z ksiąg rachunkowych wynosiła 6.739,18 zł.

➤ poz. II.1.e) Środki trwałe – inne środki trwałe: w bilansie wykazano wartość 405.808,20 zł, natomiast z ksiąg rachunkowych wynikała wartość 436.596,80 zł (saldo kont 010-5 – Środki trwałe oraz 016 – Dzieła sztuki i eksponaty muzealne pomniejszone o saldo konta 071-5 – Umorzenie środków trwałych - inne środki trwałe). Różnica pomiędzy wartością środków trwałych w grupie „Inne środki trwałe” wykazaną w bilansie a wartością wynikającą z ksiąg rachunkowych wynosiła 30.788,60 zł.

- Pasywa:

➤ poz. III.3.d) Zobowiązania z tytułu dostaw i usług: w bilansie wykazano wartość 93.374,20 zł, natomiast z ksiąg rachunkowych wynikała wartość 85.573,87 zł (saldo konta 201 – Rozrachunki z dostawcami). Różnica pomiędzy wartością zobowiązań z tytułu dostaw i usług wykazaną w bilansie a wartością wynikającą z ksiąg rachunkowych wynosiła 7.800,40 zł.

➤ poz. III.3.g) Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publicznoprawnych: w bilansie wykazano kwotę 61.671,55 zł, natomiast z ksiąg rachunkowych wynikała wartość 98.393,14 zł (suma sald kont: 220 – Rozrachunki publiczno-prawne, 222 – Należny podatek VAT, 229 – Rozrachunki z ZUS). Różnica pomiędzy wartością zobowiązań z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publicznoprawnych wykazaną w bilansie a wartością wynikającą z ksiąg rachunkowych wynosiła 36.721,59 zł.

Z wyjaśnień p. Anny Paleczek-Szumlas – Dyrektora Miejskiej Galerii Sztuki w Częstochowie wynikało, że w pozycjach aktywów wykazano dane wynikające z osobnej ewidencji środków trwałych, w której to ewidencji błędnie ujęto wartość początkową środków trwałych, bez uwzględnienia podatku VAT niepodlegającego odliczeniu.

Z kolei w kwocie zobowiązań z tytułu dostaw i usług w wysokości 93.374,20 zł błędnie ujęto zobowiązania wobec towarzystwa ubezpieczeniowego oraz zobowiązania wobec kontrahentów przekazujących swoje wydawnictwa w komis. Łączna kwota tych zobowiązań: 7.800,40 zł powinna zostać wykazana w poz. III.3.i) INNE.

Nie zostały wyjaśnione niezgodności w zakresie poz. III.3.g) pasywów bilansu. Nie wskazano również, których środków trwałych dotyczyło nieprawidłowe ujęcie w tej osobnej ewidencji środków trwałych. Wymieniona w wyjaśnieniach ewidencja środków trwałych nie stanowiła ewidencji księgowej analitycznej, lecz była prowadzona w celu dodatkowej kontroli.

Zadania w zakresie prowadzenia księgowości i sporządzenia sprawozdania finansowego należały do byłego Głównego Księgowego Miejskiej Galerii Sztuki w Częstochowie.

Bilans sporządzony według stanu na 31 grudnia 2018 r. został podpisany przez p. Annę Paleczek-Szumlas – Dyrektora Miejskiej Galerii Sztuki w Częstochowie oraz przez byłego Głównego Księgowego.

Wniosek nr 1

Zapewnić prawidłowe sporządzenie sprawozdania finansowego według stanu na 31 grudnia 2019 r., z uwzględnieniem danych wynikających z ksiąg rachunkowych Miejskiej Galerii Sztuki w Częstochowie, mając na uwadze art. 4 ust. 2, art. 46 ust. 1, art. 46 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm).

- W latach 2017 - 2018 nieterminowo uregulowano zobowiązania wobec kontrahentów z tytułu zakupu usług, co naruszało art. 44 ust 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem, wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Powyższe zobowiązania wynikały:

- w 2017 r. z faktury za wynajem filmów na kwotę brutto 4.670,06 zł z terminem płatności 1 września 2017 r., które zostało zapłacone 19 lutego 2018 r. na podstawie duplikatu faktury z 15 lutego 2018 r., tj. z opóźnieniem 170 dni;
- w 2018 r. z 4 faktur za licencje, pokazy filmów, wypożyczenie kopii na łączną kwotę 2.092,72 zł, które zostały zapłacone na podstawie duplikatów faktur z opóźnieniem od 26 do 77 dni;
- w 2018 r. z faktury za druk katalogów, folderów, plakatów na kwotę brutto 6.038,07 zł z terminem płatności 21 grudnia 2018 r., które zostało zapłacone 16 stycznia 2019 r., tj. z opóźnieniem 26 dni.

Z wyjaśnień p. Anny Paleczek-Szumlas – Dyrektora Miejskiej Galerii Sztuki w Częstochowie wynikało, że przyczyną nieterminowych płatności był fakt, iż faktury nie dotarły we właściwych terminach do jednostki. Faktury, które wpływają mailowo, kierowane były często do spamu, co mogło opóźniać proces ich rejestracji, albo nawet powodować zaginięcie.

Z tytułu nieterminowych płatności Miejska Galeria Sztuki w Częstochowie nie została obciążona przez kontrahentów odsetkami za zwłokę.

W procedurach obiegu i kontroli dokumentów księgowych obowiązujących w Miejskiej Galerii Sztuki w Częstochowie nie został opisany sposób kontroli rozliczenia zawartych przez jednostkę umów, jak również sposób weryfikacji dokumentów otrzymywanych pocztą elektroniczną.

Wymienione powyżej kwoty zobowiązań stanowiły zobowiązania wymagalne: według stanu na 31 grudnia 2017 r. w wysokości 4.670,06 zł oraz według stanu na 31 grudnia 2018 r. w wysokości 8.130,79 zł.

W kwartalnych sprawozdaniach Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji według stanu na 31 grudnia 2017 r. i 31 grudnia 2018 r. nie wykazano zobowiązań wymagalnych, co było niezgodne z § 2 ust. 1 pkt 4 instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1773). Stosownie do postanowień ww. instrukcji, w układzie przedmiotowym prezentowane są wymagalne zobowiązania - rozumiane jako wszystkie bezsporne zobowiązania, których termin płatności dla dłużnika minął, a które nie zostały ani przedawnione, ani umorzone. Zobowiązanie staje się wymagalne w rozumieniu rozporządzenia, licząc od dnia następnego po upływie terminu płatności wskazanego w dokumencie zapłaty lub zapisanego w umowie.

Zgodnie z § 2 ust. 2 ww. rozporządzenia, podstawą sporządzenia sprawozdań są: ewidencja księgowa jednostki, sprawozdania lub inne wiarygodne dokumenty poświadczające istnienie danego zobowiązania.

W myśl § 10 ust. 4, sprawozdania należy sporządzać rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Zadania w zakresie prowadzenia księgowości i sporządzania sprawozdań Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji należały do byłego Głównego Księgowego Miejskiej Galerii Sztuki w Częstochowie. Sprawozdania Rb-Z według stanu na 31 grudnia 2017 r. i 31 grudnia 2018 r. zostały podpisane przez p. Annę Paleczek-Szumlas – Dyrektora Miejskiej Galerii Sztuki w Częstochowie oraz przez byłego Głównego Księgowego.

Stosownie do art. 53 ust. 1 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, odpowiedzialność za całość gospodarki finansowej jednostki sektora finansów publicznych, w tym za wykonywanie obowiązków w zakresie kontroli zarządczej, spoczywała na kierowniku jednostki.

Wniosek nr 2

Zapewnić terminowe regulowanie zobowiązań oraz prawidłowe sporządzanie kwartalnych sprawozdań Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, mając na uwadze przepisy art. 44 ust 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.) oraz postanowienia § 2 ust. 1 pkt 4 instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, a także § 2 ust. 2 i §10 ust. 4 tego rozporządzenia (Dz.U. z 2014 r. poz. 1773).

Wniosek nr 3

Uzupełnić obowiązujące w jednostce procedury wewnętrzne o zapisy dotyczące sposobu kontroli rozliczenia zawartych umów przez pracowników jednostki, jak również sposobu weryfikacji dokumentów otrzymywanych pocztą elektroniczną, celem zapewnienia terminowego regulowania zobowiązań jednostki, mając na uwadze przepisy art. 44 ust 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.), a także art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

W zakresie ewidencjonowania i rozliczania kosztów eksploatacji samochodu służbowego:

- *W latach 2016 - 2019 w Miejskiej Galerii Sztuki w Częstochowie dokonano wydatków związanych z eksploatacją samochodu służbowego w łącznej kwocie 25.227,53 zł pomimo braku udokumentowania, że wydatki te mają związek wyłącznie z podróżami służbowymi. Uniemożliwiało to prawidłowe rozliczenie kosztów podróży służbowych pracowników, a także ustalenie ewentualnie przysługującego im z tego tytułu zwrotu kosztów. Przyczyną powyższego był brak procedur regulujących wykonywanie kontroli zarządczej w zakresie wykorzystania należącego do jednostki składnika majątku w postaci samochodu służbowego.*

Stosownie do art. 68 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.), celem kontroli zarządczej jest zapewnienie w szczególności m. in. ochrony zasobów. Z kolei zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.) wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad: uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru

metod i środków służących osiągnięciu założonych celów. Ponadto, zgodnie z art. 50 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.), obowiązkiem osób uczestniczących w zarządzaniu mieniem komunalnym jest zachowanie szczególnej staranności przy wykonywaniu zarządu zgodnie z przeznaczeniem tego mienia i jego ochrona.

Z wyjaśnień p. Anny Paleczek-Szumlas – Dyrektora Miejskiej Galerii Sztuki w Częstochowie wynikało, że samochód był użytkowany przez cztery osoby. Ewidencję przebiegu pojazdu prowadzono od przyjęcia samochodu do ewidencji środków trwałych MGS, tj. od 18 kwietnia 2016 r. do końca sierpnia 2016 r. Prowadzenia ewidencji przebiegu pojazdu zaniechano celem uproszczenia procedur.

Odpowiedzialność za wykonywanie kontroli zarządczej oraz ochronę mienia Miejskiej Galerii Sztuki w Częstochowie ponosiła p. Anna Paleczek-Szumlas – Dyrektor Miejskiej Galerii Sztuki w Częstochowie.

Wniosek nr 4

Wprowadzić pisemne procedury kontroli wydatków związanych z eksploatacją samochodu służbowego, mając na uwadze art. 68 oraz 44 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.) oraz art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, w **terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w **zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, w **terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

P R E Z E S
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach


Daniel Kołodziej